

bg

Европейски съюз
Регионална политика

info regio

| № 28 | декември 2008 г. |

панорама

**Зелена книга за
териториалното
сближаване, пътят напред**

Съдържание

Зелена книга за териториалното сближаване, *пътят напред*

Зелена книга за териториално сближаване – да превърнем различието в преимущество

Какви са въпросите около бъдещето на политиката на сближаване в Европа? Панорама представя Зелената книга и разглежда някои от ключовите проблеми.

Поглед върху Зелената книга от различни ъгли

Пет интервюта ни дават представа как възприемат Зелената книга, обхваща и целите ѝ, тези, които са пряко ангажирани.

Европейска група за териториално сътрудничество – какво представлява и как работи

Новият отпътува на Комисията е създаден за да помогне на регионите да се обединят под законова идентичност, като се съкращава бюрокрацията и се отстраняват бариерите за сътрудничество.

Доклад: Парижката конференция по териториално сближаване и бъдещето на политиката на сближаване

Панорама отпъкува за Париж за двудневната конференция, за да предаде главните послания и да даде преглед на мненията и въпросите, поставени за продължение на дебата.

Дневен ред

REGIO & Мрежи

Онлайн

Снимки (страници): European Commission (3, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17), EPA PHOTO / CTK / MILAN KOSECEAR (6), EPA PHOTO / ATTILA KISBENEDEK (8).

Корица: Wind generator at Blyth, United Kingdom. Photo: European Commission.

Редактор: Raphaël Goulet, Европейска комисия, ГД Регионална политика.

Други сътрудници: Tipik S.A.

Това списание се печата на английски, френски и немски език на рециклирана хартия, а освен това може да се чете и на всичките 22 езика на Европейския Съюз на: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

мненията, изразени в публикацията са тези на автора и не отразяват безусловно възгледите на Европейската Комисия.

4

8

12

13

18

19

20

Редакционна

Териториалното сближаване – Превръщане на разнообразието в сила

Публикуваната наскоро Зелена книга за териториалното сближаване на Комисията активизира дебата по проблеми, които са фундаментални за начина, по който функционира ЕС. Книгата въздейства не само върху политиката за сближаване, тя поставя въпроси за природата на териториалното сътрудничество, за това как хората използват пространствата, в които живеят, териториалните усложнения на секторните политики, връзката между сътрудничество и конкурентноспособност. Променя се начинът на живот с неочаквани предизвикателства. Правителствата в Европа трябва да отговорят на всички нива. Но как?

С такъв оживен дебат, който обхваща разнообразие от теми, това издание на Панорама се фокусира само върху Зелената книга. Ще разгледаме самата Зелена книга, доклада от двудневната конференция, проведена в Париж, интервюта на пет души, пряко ангажирани в регионалната политика на различни нива, за да открием какви са техните надежди и опасения и да представим новия инструмент на ЕС, който ще улесни регионалното сътрудничество през границите – Европейската група за териториално сътрудничество.

Териториалното измерение беше в центъра на политиката за сближаване от нейното начало, чрез система за допустимост или система за разпределение на финансовите ресурси, или посредством начина, по който се организира програмирането. Но се чувства нужда от подобряване на начина, по който обществените услуги се обръщат към териториалните нужди, дори сега няма никакво споразумение за начина, по който това да се прави. В този контекст, Европейският парламент, неформалните срещи на министрите, отговарящи за градското развитие и териториалното сближаване в Лайпциг през 2007 год., както и много асоциации, представляващи определени типове територии, поискаха от Комисията да представи книга за териториалното сближаване. Зелената книга е нашият отговор.

С този дебат Комисията има амбицията да постигне общо разбиране за териториалното сближаване и общи европейски решения.

Каня ви да прочетете това издание на списание Панорама и да посетите уебсайта на Inforegio, посветен на Зелената книга http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_bg.htm

Присъединете се към дебата и споделете своите възгледи!

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Danuta Hübner'.

Данута Хюбнер
Комисар по Регионална политика

Превръщане на териториалните различия в предимство – Зелена книга на териториално сближаване

Гъстота, разстояние и райони: три фактора, които вероятно влияят върху темповете на икономическо и социално развитие, според доклада на Световната банка за 2009 г. В Зелената книга за териториално сближаване Комисията подчертава три възможни фронта, на които да приемем тези предизвикателства; разглежда регионите с особени географски характеристики; обсъжда идеята за териториалното сближаване в програмирането на политиките на ЕС и отваря дебат за темата за сближаването.

През 2006 г. Съветът прие стратегически насоки на общността, които гласяха, че „насърчаването на териториалното сближаване трябва да бъде част от усилията за гарантиране, че цялата европейска територия има възможност да участва в дневния ред за ръст и работни места“. Стратегическите насоки за развитието на селските райони също подчертава приносът към териториалното сближаване, направен от свързаните програми.

Необходимостта да се насърчават сътрудничеството, диалогът и партньорството между различните нива на управление, организации и хора, прилагащи политиката на място, среща все повече разбиране.

Комисията публикува тази Зелена книга и стартира консултативната фаза по нея във връзка с тези проблеми и промените, настъпили след разширяването, необходимостта да се хармонизират усилията за посрещане на предизвикателствата на глобалната икономика и изискването да работим за устойчив ръст. Какво е поставено за обсъждане?

Концентрация – Връзка – Сътрудничество: да отговорим на предизвикателствата

Концентрация

Моделът на заселване в Европа е необикновен, с около 5 000 града и почти 1 000 по-големи градове, разпръснати по Европа. Въпреки че градската мрежа е относително гъсто заселена, само 7 % от населението живее в градове от над пет милиона срещу 25 % в САЩ.

На глобално ниво, градовете в ЕС са по-малки и това влияе върху производителността. ЕС се характеризира с по-слаба териториална концентрация на икономическата дейност от другите развити зони на света – отразяващ определен Европейски начин на живот, който цени устойчивото развитие, защитата на природните ресурси и културни традиции. Всичко това означава, че въпреки че градският живот е широко мащабна характеристика, той не е концентриран. Градските жители живеят в близост до селски области и селските жители често са в близост, позволяваща достъп до услуги. Малките и средни градове са много по-важни, отколкото предполага техният размер, осигурявайки инфраструктура и услуги, които са ключ за предотвратяване на обезлюдяване на селските райони и придвижване към градовете.

В територия, която се характеризира с голям брой малки и средни градове, как могат да се постигнат предимствата на концентрирана икономическа дейност, като се избягва тъмната страна като замърсяване, пренаселеност, упадък на градовете и социално изключване? Отговорът се открива в насърчаване на сътрудничеството, взаимодействието, връзките между малките градове, големите

Икономическите ползи от концентрацията трябва да се поощряват, но едновременно с това трябва да се опазват и положителните аспекти на европейските градове.

градове и околните селски области. За да се възползват от повишаването на производителността, породено от концентрацията на икономическа дейност, Европа трябва да достигне критичната маса по-скоро чрез създаване на мрежи, отколкото на много на брой големи градове.

Териториалното сближаване ни поставя въпросът как може да направим най-доброто от тази уникална и разнообразна структура на заселване, така че гражданите на Европа да не са лишени от възможност за работни места, битови условия, достъп до обществени услуги, просто по силата на това, че живеят в един регион, а не в друг.

Съвременните системи за управление на трафика събират хората заедно физически, докато по-доброто използване на технологиите спомага за обмяната на идеи.

Свързване

Балансирането на урбанизацията, която ще се разгръща в бъдеще, индивидуалните агломерации и хората, които живеят в тях, трябва да бъдат свързани. Първото нещо, което ни идва на ум са транспортни връзки, но свързване освен това означава и добър широколентов интернет достъп; връзка към надежден източник на енергия; връзки между научно-изследователски центрове и бизнес и гаранция, че нуждите на групите в неравностойно положение са задоволени.

В новите страни членки, добрите пътища са малко, а железопътните линии са неравномерно разпределени. В повечето случаи железопътните линии не могат да издържат високоскоростни влакове и често се нуждаят от ремонти. Трябва да се въведат съвременни системи за управление на движението. Намаляването на CO₂, което може да стане чрез превоза на товари по вода, не е постигнато – транспортът по море и вътрешни водни пътища остава недоразвит.

Достъпът до услуги от обществен интерес като здравеопазване или образование, често е проблем в селските области. В отдалечените региони средно над 40 % от населението живее на повече от половин час път с кола от болница, а 43 % на повече от един час път от университет. Потенциалът на ИКТ за предлагане на телемедицина и дистанционно обучение не се използва.

Зоните, около големи градове, които обхващат местни и регионални граници и гранични региони в рамките на EU-15, дълги години се възползваха от политиката на сближаване с положително въздействие, включително подобрен достъп, качество и ефективност на трансгранично здравеопазване – изключително важно, тъй като все още няма ясни правила по отношение на достъпа.

ЕС е заобиколен на юг и изток от региони, които все още имат по-нисък БВП на глава от населението от външните гранични области на съюза – които имат вече най-ниските нива на БВП в ЕС. Някои от тези страни извън ЕС също имат ръст на населението, така че опасността от миграция е голяма.

За дебат

Необходимо е да се изгради инфраструктура и икономическо сътрудничество с новите страни членки и граничните региони на старата желязна завеса. Необходима е и работа по подобряване на използването на морските пространства и преминаването на границите земя-море.

За дебат

Необходимо е по-балансирано и устойчиво развитие, което укрепва конкурентноспособността, като в същото време опазва природните ценности, такива като провинциалните области. Такова развитие трябва да отчита също и социалното сближаване. Това подсказва избягване на излишната концентрация на ръст, като се помага на всички да се възползват от предимствата на удобствата, които съпътстват градския начин на живот – например достъп до болници и училища.

Сътрудничество

Проблемите, които изискват по-тясно сътрудничество могат да бъдат трудно различими. Проблемите, които се очаква да възникнат и да засегнат само един регион, на практика могат да бъдат провокирани извън тази територия. Замърсените почви изглеждат специфичен местен проблем, когато възниква. Но замърсителите, погребани в една страна могат да причинят инфилтрация, която засяга друга – подземните водни маси могат да бъдат замърсени и там където едната страна се държи безотговорно - друга страна да плати щетите. Промените в климата и последващите наводнения, пожари и разливи, повече от очевидно са предизвикателства, които налагат още по-ефективно трансгранично сътрудничество.

Докато екологичните съображения предизвикват нашите предишни представи за граници, прегради и независими региони, природата на съвременния начин на работа, изисква близко партньорство между областите, които преди са се считали самостоятелни, отделни единици. Икономическото развитие, общественият транспорт, достъпът до здравни услуги, висше образование и обучение – всичко това преминава регионалните граници.

Добавената стойност на сътрудничеството се признава от всички. След 14 години на програми, насочени към този проблем, Комисията се надява Зелената книга да привлече вниманието към ползите от издигането на териториалното сътрудничество на ново ниво. Това вече се вижда в зараждащата се стратегия на ЕС за региона на Балтийско море – опитна площадка за преосмислянето на природата на териториалното сътрудничество, което поставя акцент върху по-съгласувани стратегии, общи цели и силни инструменти за прилагането им.

Но идеите трябва да се приложат на практика и да се намерят пътища за изпълнение на целите. Европейската група за териториално сътрудничество дава на различните администрации законова рамка за съвместна работа, но трябва и може да се направи повече.

За дебат

Трбява да се въведе по-лесен, по ефективен и гъвкав набор от инструменти за улесняване на сътрудничеството между различните административни и институционални култури; Европейската група за териториално сътрудничество е добра първа стъпка.

За дебат

Нуждаят ли се от специални политически мерки регионите със специфични географски характеристики?

Географията – приятел или враг?

Планинските и островни региони представляват икономически характеристики, уникални по своята топография. От една страна туризмът им служи добре - стимулира местната икономика и осигурява средства и мотивация за транспортни връзки и добри базисни услуги, но от друга страна - ги прави уязвими. Зависимостта от един единствен сектор поставя тези икономики в риск, зависещи по-остро от промените в климата – островите са изправени пред повишаване на морското ниво и ерозия на бреговете; планините - пред топящите се ледници и намалени снеговалежи.

Достъпността е друга растяща пречка за развитието – островите са често периферни, а планинските области в много случаи действат като природни бариери между страните членки, като засилват граничните ефекти. Международното сътрудничество в тези области е особено важно, не само за самите планински области, но и за низините, които те разделят.

Защо се публикува сега Зелена книга?

Дискусиите по териториалното развитие започнаха в началото на 90-те с публикуването на два доклада - Европа 2000 и Европа 2000+. Но идеята за териториално сближаване се появи за първи път през 1995 г. по време на заседание на Асамблеята на европейските региони в Антверпен.

Две години по-късно концепцията беше представена в Договора от Амстердам (член 7d) и през 1999 г. страните членки приеха Перспектива за европейско териториално развитие. Редовни срещи между министрите, отговорящи за териториално планиране и регионално развитие в различни правителства, доведоха до приемането на дневен ред за териториите, който постави три приоритета за сближаване:

- Фокусиране на политиките за националните и регионалните развитие върху извличане на максимална полза от териториалните ресурси ;

Географските елементи, такива, като например планинските вериги, променят нашите стари понятия за границите.

Политиката на сближаване - превръща териториалните предизвикателства в активи.

- Укрепване на връзките между интегрирането на териториите чрез насърчаване на сътрудничеството и обмените;
- Засилване на последователността на политиките на ЕС с териториално въздействие.

Акцентът върху териториалното сближаване на междуправителствено ниво показва, че дебатът е напреднал достатъчно за да се стремим към обща визия за това как сближаването се вписва в политиките на ЕС. Зелената книга беше издадена една година след формулирането, за да консолидира мнението и да се начертае пътя напред.

Извеждане на териториалното сближаване на ново ниво

Досега традиционните крайъгълни камъни на финансирането на сближаването, и единиците за анализ, на която се основаваше политиката, бяха средните по големината региони на страните членки, така наречените NUTS-2 административни региони, определени от EUROSTAT като споделящи общ набор от параметри.

Териториалното сътрудничество изисква по-гъвкав подход към географията, който отчита и малките и поголемите региони, такива като басейна на Дунав и региона на Черно море. Но анализът не завършва с това; новият подход към географията отчита също и нивата на

сътрудничество и мрежи като географски характеристики, като придава друго измерение на начина, по който се резглежда разположението на Европейския съюз.

Аргументът, че имаме нужда от териториален контрапункт за мащабни секторни политики, обхващащи целия ЕС, набира скорост, тъй и фактът, че политиката трябва да бъде адаптирана на местно ниво, за да работи добре. Това е началото да се филтрират преминаващите глобални бюджети през определени регионални програми директно към включените градове като им дадат възможност за учатие в подготовката и реализацията на проекти. Акцентът е върху създаване на политиката, основана на място, с думата „територия“, която да напомня на властите, че трябва да знаят разположението на земята преди формулирането на политиката. Необходимо е промяна в планирането на секторната политика. Разработването на секторни политики трябва да отчита на всички нива въздействието, което политиките ще имат в самите региони. Селско стопанство, иновации, устойчиво развитие – един размер не става за всички.

Зелената книга фино адаптира подхода като настоява, че скритото внимание, което се обръща на териториалното сближаване трябва да стане явно. Регионалната политика, както подсказва описанието ѝ, трябва да се прилага към различни видове региони, в обикновеното значение на тази дума, или да се използва друг термин за териториите. Субнационалният фокус трябва да се насърчава с акцент върху „свързани с мястото“ политики, които се интегрират с политиките по сектори, такива като устойчиво развитие и достъп до услуги.

Като предлага по-гъвкава география, книгата не поставя под въпрос националната и регионална компетентност в областта на териториалното планиране и използването на земята. Комисарят по регионална политика, Данута Хюбнер, обяснява; „Ние трябва да изследваме нови форми на управление за по-нататъшно засилване на трудната, но особено важна комбинация от европейска насоченост високото ниво и адаптиране отдолу-нагоре към местните нужди и предпочитания.“

Разнообразието като богатство, а не бариера

Въпреки че с промяната в перспективата идва и промяна във философията, сътрудничеството не е просто опит за излизане извън националните граници, то и решителна стъпка към укрепване.

Простите стереотипи като „град равно на производителност – село равно на недостатъци“ трябва да бъдат заличени, както и идеята, че определени видове топография са неразривно свързани с нисък БВП. Някои градове се борят, някои селски области процъфтяват, а териториалното сътрудничество трябва да се насочи към комбинирането на двете, за да даде възможност на регионите да подобрят живота на хората, които живеят в тях от двете страни на границата.

Финансирането трябва да се насочат в стартиращи съвместни инициативи, които са устойчиви, с възвращаемост в региона след като проектът или програмата са приключили. Фокусът трябва да се премести от подкрепа към разпръскване на потенциал за растеж – да си сътрудничим в конкуренцията.

Комисията ви кани да споделите своите мнения в процеса на този дебат, който ще продължи до края на февруари 2009 г. Посете сайта на Зелената книга: http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_bg.htm

Поглед върху Зелената книга от различни ъгли

Следващите интервюта подчертават как се възприема Зелената книга от представителна извадка от хора, ангажирани в регионалната политика. Техните приоритети и позиции се преплитат с професиите им и показват различните гледни точки. На всеки интервюиран бяха зададени два ключови въпроса, които са еднакви във всички случаи. Третият е съставен от тях, с оглед на ключовите им занятия и се променя в зависимост от тяхната роля.

Данута Хюбнер - европейски комисар по регионална политика

1. Как очаквате новата Зелена книга за териториалното сближаване да промени нещата на място?

Зелената книга очаква от нас да разгледаме влиянието, което оказват на място политики като транспорт или селско стопанство. Тя задава въпрос как може да се постигне хармонизирано развитие на различни територии чрез различни обществени политики и в частност чрез Европейската политика на сближаване.

Политиката трябва да се интегрира на всички нива, като се обърне внимание върху нуждите на хората, живущи на съответните територии.

Политиката на сближаване е да гарантира, че хората ще могат да направят най-доброто от присъщите характеристики на териториите, в които живеят, а Зелената книга открива дебат за това как да гарантираме това. Ние се вслушваме в това, което казват хората в този консултативен период и натрупваме техните коментари, но според мен, има и конкретни аспекти, на които трябва да се спрем.

Трябва да преосмислим как дефинираме „територия“ и формулираме политика. Все повече хора не се ограничават в установените административни граници – пътуват до работата си и изминават все по-големи разстояния за пазаруване или почивка – така че, променя се начинът, по който те живеят в териториите. В същото време, нови предизвикателства като глобализацията, промяната в климата и миграцията изискват общи европейски действия, което ангажира едновременно всички нива на вземане на решения и формулиране на политика.

Трябва да имаме интегриран подход към формулирането на политиката на всички нива; **Обществените политики**

трябва да отговарят на нуждите на хората в територии, които са подходящо определени. Тези територии могат да варират от местни общности до градски области, от трансгранични региони до транснационални морски или речни басейни.

Необходим е прогрес за координиране на секторните и териториални политики, дори ако различните политики остават автономни. Необходимо е също и по-нататъшно партньорство за засилване на трудната, но особено важна комбинация от европейска насоченост високото ниво и адаптиране отдолу-нагоре към местните нужди и предпочитания.

За по-добро формулиране на политиката е необходимо по-ясно познаване на нашите територии, включително териториалната динамика, въздействие, сценири и т.н. Данните и показателите, както и методите, трябва да могат да открият сложната природа на въздействието, което политиките могат да имат на място. В това отношение се полагат непрекъснати усилия, например в рамките на програмата ESPON.

2. Сътрудничеството се очертава като ключова тема в Зелената книга – кои проблеми считате, че трябва да бъдат преодолени с цел да се постигне реално междурегионалното и транснационално регионално сътрудничество?

Уводът към Лисабонския договор посочва, че първостепенната цел на Европейския съюз е „да създаде още по-тесен съюз между хората в Европа“ и да „гарантира икономически и социален прогрес на техните страни чрез общи действия за елиминиране на бариерите, които разделят Европа.“

За да гарантираме това ние трябва да се концентрираме върху сътрудничеството и няма значение колко добре прилагаме вътрешния пазар, бариерите все още съществуват.

Надявам се, че Зелената книга ще активира една ползотворна дискусия, определяща предизвикателства, общи за определени типове региони и които ще бъдат решавани по-добре в сътрудничество. Сътрудничеството и обмяната на опит между регионите могат да бъдат ключов задвижващ елемент в стимулирането на динамичен, новаторски процес на регионално развитие.

Управлението на много нива може да оформи устойчиво сътрудничество в големи, транснационални области като: планински вериги, трансгранични агломерации и общи територии в по-локален мащаб. Тук, Европейската група за териториално сътрудничество, която може да ангажира всички нива на обществото, се превръща в емблематичен инструмент на ЕС.

3. Преждевременен ли е дебатът за териториалното сближаване, при положение, че Лисабонският договор, в който е заложено териториалното сближаване, все още не е подписан?

Дебатът не е преждевременен – важно е да се разбере, че концепцията за териториално сближаване не е нова. В този контекст, Европейският парламент, неформалните срещи на министрите, отговарящи за градското развитие и териториалното сближаване в Лайпциг през 2007 год., както и много асоциации, представляващи определени типове територии, поискаха от Комисията да представи книга за териториалното сближаване. Зелената книга е нашият отговор.

Териториалното измерение беше в центъра на политиката за сближаване от нейното начало, чрез системата за допустимост, системата за разпределение на финансовите ресурси и начина, по който се организира програмирането.

Мишел Делабаре - първият вицепрезидент на Комитета на регионите от 2008 г., Кмет на Дункерк

1. Как предвиждате новата Зелена книга за териториалното сближаване да промени нещата на място?

Първото предимство е започването на дебата. Концепцията е изключително важна през следващите десет години за изграждането на Европейския съюз. Какво означава териториално сближаване? Моят анализ е, че всяка територия трябва да има надежда за бъдещето, трябва да може да изгради своя собствена стратегия. Това не означава, че всички територии са еднакви, че ще имат еднакъв брой МСП или еднаква степен на инфраструктура. Всички региони се сблъскват с проблеми, свързани с териториалното сближаване и конкурентноспособността. Тъй като това ни касае, трябва да позволим на всички региони да извървят своята част в „Европейския концерт“ въпреки и заради тяхното разнообразие. **Никой територия не трябва да бъде забравена и да изостане в развитието на ЕС.**

Ние трябва да придвижим доброволната политика на сближаване към териториалното сближаване. Това не трябва да бъде политика, която да поправя всички политики на ЕС, които не са се променили, независимо от територията, по техен избор, например политиката за научни изследвания или селскостопанската политика. Не е възможно да се разглежда политиката по сближаване или териториалното сближаване като поправка за всички други политики. Така че, това е важен въпрос, върху който трябва да се помисли за бъдещето на ЕС.

2. Сътрудничеството се очертава като ключова тема в Зелената книга – кои проблеми считате, че трябва да бъдат преодолены с цел да се постигне реално трансгранично и транснационално регионално сътрудничество?

Никой не оспорва добавената стойност, която носи на Европа териториалното сътрудничество. Тя трябва да бъде заздравена като ключов инструмент за териториално сближаване.

Когато разглеждаме конкретно границите, ние се намираме в територии, които без съмнение предоставят най-големите възможности за бъдещото изграждане на Европа. Тук се засяга ежедневието на хората. Има трудности в областта на социалното осигуряване и транспорта, но вярваме, че ще можем да ги преодолеем. ЕС трябва да продължи да разглежда тези процеси като

Но се чувства нужда от подобряване на начина, по който обществените услуги се обръщат към териториалните нужди, дори сега няма никакво твърдо споразумение за начина, по който това да се прави.

С този дебат Комисията се надява да постигне общо разбиране за териториалното сближаване и общи европейски решения. Но трябва да отчетем процеса на формулиране на политиката. Лисабонският договор ще направи териториалното сближаване обективно видимо и ясно, но първо той трябва да бъде ратифициран. Бъдещата политика на сближаване ще задълбочи териториалното измерение на развитието, но сега работим усилено, за да направим усешно изпълнението на програмите през периода 2007-2013 г. Трябва да мислим за бъдещето, но много неща могат да се направят в рамките на сегашните договори и регламенти.

лаборатория за изграждането на Европейски съюз, който наистина има реални ежедневни измерения. Мисля, че това е много важно.

Всеки иска да види приложението на най-добрите практики, но това не е възможно без известно финансиране и регулиране от страна на ЕС. Трябва да отбележим високо и ясно, че в очите на избраните, тези, които работят в институциите и тези, които са ангажирани в икономическите и социални аспекти на териториите, преразглеждането на настоящите цели на сътрудничеството е немислимо след 2013 г. Подобрения - да. Реформи - да. Но обмен на добри практики не може да се прави безплатно и никакви ограничения не трябва да се налагат върху териториалното сътрудничество.

3. Каква е ролята на обществените услуги в териториалното сближаване?

Лисабонският договор ясно свързва представата за обществените услуги с териториалното сближаване, което е фундаментален аспект в изграждането на териториалното сближаване. Например, да разгледаме директивата за почтенските услуги. Сигурен съм, че ако бяхме представили теста за преглед предварително, по отношение на нуждите на политиката на териториалното сближаване, нямаше да можем да използваме същия текст, тъй като той не отговаря на нуждите на териториалното сближаване. Обществените услуги са измерение, което трябва да се приложи отново към концепцията за териториалното сближаване. Това може да подкани Европа да преразгледа редица неща, свързани с обществените услуги. Щеше ми се Зелената книга да беше отделила повече внимание на това.

Европейският Концерт – разнообразието на всеки един регион е общата сила на Европа.

Андреас Фалуди – професор по системи за териториална политика в Европа, Изследователски институт OTB по жилищно строителство, градско устройство и мобилност, Университет на Делфт, Почетният член на Кралския институт по градско планиране (Великобритания) и на Асоциацията на европейските институти по планиране (AESOP)

1. Как очаквате новата Зелена книга за териториалното сближаване да промени нещата на място?

Като документ, обект на обсъждане, Зелената книга за териториално сближаване не претендира за „промяна на нещата на място“, но разбира се стои въпросът, какъв може да бъде ефектът от дискусиите, които ще възникнат. В тази връзка, аз очаквам да се обърне по-голямо внимание на това къде живеят хората, къде са разположени фирмите, къде местните общности или региони са свързани с партньорите си, техните конкуренти, пазари и т.н. С други думи, както твърдят Стратегическите насоки на Общността, „географията има значение“ и аз вярвам, че в резултат на Зелената книга, обществените и частни участници ще обединят силите си за по-добро разбиране на географията и как да отчитат своята географска позиция. На тази база, те могат да се разбират по-добре и да подобряват своите индивидуални и общи политики.

2. Сътрудничеството се очертава като ключова тема в Зелената книга – кои проблеми считате, че трябва да бъдат преодолен с цел да се постигне реално трансгранично и транснационално регионално сътрудничество?

В момента, изразяването на териториалните проблеми и териториалните стратегии се формира изключително от институционален модел, който от векове включва общностите на върха и един или няколко слоя между тях. Това е така добре обусловено, че трудно можем да помислим за себе си и как да организираме демократична легитимност в някакви други условия. В същото време, реалностите се изменят

много бързо, с много връзки, които противоречат на добре установените и солидни граници, начертани с цел внасяне на ред в тази система. Значителен прогрес е направен за улесняване на обмена, но съществуващият ред е все още много силен. Така че, отчетността се води по отношение на „моята общност“, „моя регион“, „моята нация“, „моите избиратели“, както и политическата легитимност, която вероятно е най-голямото предизвикателство към между-регионалното и транснационалното сътрудничество.

3. Защо е толкова трудно да се дефинира териториалното сближаване – първият въпрос за дебат, който поставя Зелената книга и е един от най-често задаваните в дискусиите?

Както при икономическото и социално сближаване, които включват поравно прости дефиниции, така и териториалното сближаване е обединяваща концепция. Мишел Барниер, който като Комисар по регионалната политика през 2000-2004 г. отговаряше за представянето на териториалното сближаване за обсъждане, определя няколко елемента към него: равенство (т.е. мястото, където хората живеят- не трябва изключително да определя възможностите им за реализация и качество на живот); конкурентноспособност (регионите и местоположението по свой начин играят решаваща роля в икономическия ръст и създаването на работни места); устойчиво развитие и добросъвестно управление. Това са различни и потенциално противоречиви отношения, които трябва да бъдат определени и надявам се уредени във всеки индивидуален случай. По такъв начин териториалното сближаване е покана за танц, но не е самия танц.

Ламберт ван Нистелрой, член на Европейския парламент, докладчик по Зелената книга за териториално сближаване и петия доклад за напредък по политиката на сближаване

1. Как очаквате новата Зелена книга за териториалното сближаване да промени нещата на място?

Искам да подчертая необходимостта от „хоризонтални политики“ с интегриран подход, за да направим управлението на териториите по-ефективно. Бюджетите и политиките на ЕС се допълват взаимно за дадена територия. Следователно, аз подкрепям подхода на Комисията за „свързване, сътрудничество и концентрация“. Това води до преглед на нивото на ръст и богатство на европейско ниво. Ако страните членки и регионалните и местни власти изберат, фондовете на ЕС могат да подкрепят „върхове на развитие“. Наблюдаваме нови субекти на регионално развитие, например в трансграничните области и „мета-региони“, като тези региона на Балтийско море. Освен това развитие, териториалното сближаване поставя ударение върху подкрепата за устойчиво развитие и конкуренция във всички европейски региони. **Бъдещото разпределение на европейските фондове ще бъде повлияно от нашата цел да работим за симетрична, многополюсна и балансирана Европа.**

2. Сътрудничеството се очертава като ключова тема в Зелената книга – кои проблеми считате, че трябва да бъдат преодолен с цел да се постигне реално трансгранично и транснационално регионално сътрудничество?

Първо и основно, регионите се учат един от друг и споделят опит в програмите Региони на икономическа промяна, Региони на знанието и инициативата, програма Европейско съседство. Европа има силни традиции на междурегионално и трансевропейско сътрудничество. Обществените и частните инвестиции, отворените координационни или иновативни еко-системи са съвременни концепции, които трябва много силно да се подкрепят. Регионите и градовете са териториалната платформа, където политиките се свързват и получават добавена стойност.

В периода 2007-2013 г., третата цел (сътрудничество) беше ограничена финансово. Предлагам тази цел да бъде стимулирана. Лостовете на междурегионалното и трансграничното сътрудничество са неограничени и трябва да бъдат по-конкретно профилирани.

3. Как може Парламентът да допринесе за по-нататъшното развитие на политическия дебат по териториалното сближаване в светлината на публикуваната наскоро Зелена книга?

На този етап от дискусиите по териториалното сближаване Парламентът ще издигне нови и предизвикателни идеи за активизиране на дебата за бъдещето на политиката на сближаване. „Териториалното сближаване“ трябва да влезе в съзнанието на заинтересованите страни като хоризонтална концепция, която има за цел дефинирането на териториалното въздействие на сближаването и секторните политики върху дадена територия.

Следователно, Европейският парламент трябва твърдо да стои зад искането за публикуване на Бяла книга за териториално сближаване след приключване на консултативния процес на Комисията. Само това ще проправи път за превеждане на „териториалното сближаване“ в конкретни положения, които трябва да бъдат представени в следващия законодателен пакет по структурните фондове за програмния период след 2013 г. Вярвам, че Европейският парламент ще съхрани териториалните измерения на нашите политики по един много по-решителен начин. Това ще бъде подход за цялата Европейска зона, не само за по-бедните региони.

Новаторските екосистеми, сътрудничеството и обмяната на най-добър опит спомагат за засилване на конкурентоспособността.

Хесус Бедоя Вега - заместник-генерален директор по икономика в Карибското регионално министерство на икономиката и финансите

1. Как очаквате новата Зелена книга за териториалното сближаване да промени нещата на място?

Зелената книга е много интересен документ, който дава храна за мисли и открива дебат за концепциите, свързани с териториалното сближаване. На практика, развитието на този дебат се забавя от липсата на конкретни идеи и решения по отношение на финансовите аспекти, които са фундаментални, когато се опитваме да приложим идеите, които съдържа документа.

2. Сътрудничеството се очертава като ключова тема в Зелената книга – кои проблеми считате, че трябва да бъдат преодоляни с цел да се постигне реално трансгранично и транснационално регионално сътрудничество?

Като отправна точка, особено важно е да определим и разграничим природата и характеристиките на всеки вид сътрудничество. Предизвикателствата, проблемите и решенията, свързани с трансграничното сътрудничество, не са еднакви с тези, пред които се изправя транснационалното или регионалното сътрудничество. Традиционно, културата на сътрудничеството се е вкоренила в съседските граници на регионите, и в резултат на това ангажиментите на транснационалното сътрудничество ще се увеличават, ако зоните на сътрудничество се засилят и консолидират.

3. Каква е вашата оценка за транснационалното сътрудничество в Югозападната европейска зона, в която регионите действат като изпълнителна власт?

Оценката ми е положителна. През последните години е постигнат значителен напредък. Този напредък позволява на повече от петстотин организации от Югоизточна

Европа да реализират общи проекти за сътрудничество, дори без предишен опит в тази област. Това е истинският успех на сътрудничеството.

Здравеопазването - една от сферите, в която логично се набелязват тенденции за трансгранично сътрудничество.

Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС) – задълбочаване целите на Зелената книга

„Териториалното сближаване означава адаптиране към съвременните реалности и предизвикателства. Това е един европейски модел за устойчив ръст и работни места“ обяснява Данута Хюбнер - комисар по Регионална политика, стартирайки дебата за бъдещето на политиката на сближаване.

ЕГТС – облекчаване на сложността на трансграничното сътрудничество.

Зелената книга за териториалното сближаване говори за хармонично развитие в ЕС и гаранции, че хората могат да постигнат най-доброто от природните характеристики на регионите, в които живеят. Конкурентноспособността, твърди книгата, зависи от изграждането на връзки между териториите за използване на общите ресурси по координиран и устойчив начин. Но трябва ли тези общи ресурси да бъдат споделяни в отделните региони или през границите на страните членки, ситуацията може много да се усложни. За да проправи път за по-тясно териториално сътрудничество Комисията създаде Европейска група за териториално сътрудничество, която се очаква да опрости администрацията и финансовия контрол на териториалното сътрудничество в Европа.

Какво представлява ЕГТС?

Концепцията за ЕГТС е заложена в предписанията за 2006 г. в отговор на натиска на Еврорегионите и други подобни организации, които настояваха за законова основа за тяхното сътрудничество. В ЕГТС трябва да са ангажирани институции от поне две страни членки - членове извън ЕС също са допустими. Тези, които са включени, могат да бъдат от всички нива на управлението, регионални или местни власти, асоциации или други обществени организации.

Създаването на ЕГТС трябва да бъде насочена към един от следните основни видове дейност. Тя може да се занимава с изпълнение на европейски програми или проекти за териториално сътрудничество. Тя може да покрива прилагането на други дейности по териториално сътрудничество, финансирани с участие на ЕС. В заключение, тя може да извършва други дейности, които не са свързани с проекти, финансирани от ЕС.

Каква е ползата от формирането на ЕГТС?

Подходът към политиката на сближаване става все по-децентрализиран - очаква се програмите в периода 2007-13 г. да донесат на обществените организации на подрегионално ниво стимулиращо многостепенно управление. Чрез комбиниране и създаване на правен субект, организациите ще имат по-ясен глас – то им предлага допълнителен начин за участие в изпълнението на програмите наравно с регионалните и националните правителства.

По природа усложненията, свързани с учредяването на ЕГТС може да изглеждат обезкуражаващи, но веднъж приведена в действие, тя отстранява пречките за трансгранично сътрудничество, такива като различни правни системи, административни структури и култури, тъй като групата функционира като обединяваща организация с един стандартен набор от нормативни положения. Този интегриран подход предоставя на участниците законова платформа за координиране на различни административни нива и форми, поставяйки ги в свързана, юридическа структура. Те имат способности, политически ангажименти, ресурси, и най-важното, могат да използват съществуващо ноухау за развитие и изпълнение на териториални стратегии, основани на ефективна оценка на нуждите.

ЕГТС в процес на създаване

Териториалното сътрудничество между регионите е много повече между Галиция, Испания и северната част на Португалия, както доказва Eixo Atlántico.

Учредена от 34 града в Галиция и Северна Португалия, Eixo Atlántico стартира през 1992 г., в началото като средство за консолидиране на схеми на финансиране по INTERREG. Това начинание се разраства бързо, за да включи и стимулирането на политическия дебат за трансграничните стратегии за устойчиво развитие.

Въпреки че пътешествието имаше и бурни моменти – отсъствието на трансгранична законова рамка, предшестваща ЕГТС, означаваше, че други административни нива се опасяваха от навлизане в тяхната сфера на дейност – регионалните групи определено са успех. След петнадесет години съществуване, те са в рамките на бюджета си, включени са в учредяването на ЕГТС, изпълняват стратегии като Местна програма за действие i2020, която стимулира новите технологии и Служба за научни изследвания, която дава възможност на учените да си сътрудничат.

От конференцията по Териториално сближаване, Париж

Териториално сближаване – знаем, че го искаме, но не сме сигурно какво точно е това

Изключват ли се взаимно сътрудничеството и конкуренцията? Трябва ли финансирането на сближаването да отива за подкрепа на територии, които изостават по отношение на БВП или трябва да се насочва за съдействие за центровете за усъвършенстване? Колко полезен е БВП като показател? Това са само някои от въпросите, които бяха зададени на конференцията по проблемите на териториално сближаване и бъдещето на политиката по сближаване. Проведено в Париж на 30-31 октомври, събитието привлече над хиляда делегати от различни страни членки и лектори от областта на политиката, академичните среди и науката. Панорама присъства на конференцията и направи репортажи от Париж по темите за дебати, съпътстващите семинари и обобщаващите кръгли маси.

Както се съгласиха лекторите, концепцията за териториалното сближаване не е лесна за възприемане, което прави дебата още по-необходим. Необходим е консенсус за това какво представлява идеята и как да

се изрази понятието да работи в конкретни, практически условия, да се дадат срокове за мястото в Лисабонския договор. Въпреки че в момента не е ратифициран, лекторите бяха анонимни в надеждите си, че Договорът ще бъде подписан, което ще наложи установяването на дефиниция и дългосрочна визия за notion на териториалното сближаване.

Откривайки конференцията, Хуберт Фалко, френският държавен секретар по териториално планиране, подчерта необходимостта за разширен дебат, включващ тези, които активно са ангажирани и всеки член на обществото, който чувства, че има какво да каже. „Тази конференция е израз на нашата воля да се ангажираме в диалога от местно до европейско ниво и аз ще представя синтеза от обменените днес и утре мнения на срещата на министрите в Марсилия на 25-26 ноември.“ Това обясни той при откриване на събитието. Обществените консултации ще продължат до края на февруари.

Последният ден започна с обобщаване на заключенията, събрани от различните семинари и даде възможност на лекторите да отговорят на въпросите. Заключителната кръгла маса акцентира изключително върху бъдещето на политиката на сближаване с изказвания на Комисара по регионална политика, Данута Хюбнер, Пиер Дартут (междуминистерски делегат за териториално планиране и конкурентноспособност на териториите във Франция) и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, заместник-директора за обществено управление и териториално развитие, Марио Печини и др.

Начало на дебата, „отваряне на кутията на Пандора“

Ефектът на глобализацията, който сега можем да разпознаем по чувствителните финансови пазари, промяната в климата, демографските тенденции – всичко подчертава необходимостта от адаптиране към ситуацията, която развива във всеки от регионите около ЕС.

Събирайки се в главната конферентна зала, делегатите чуха една честна единодушна оценка на това, което трябва да се предотврати; това, което териториалното сближаване не трябва да бъде: фондовете не трябва да се разглеждат като компенсация, отстраняваща щетите, нанесени от недомислици в секторните политики: **„Всеки етап от формулирането на секторните политики трябва да отчита територията, в противен случай това е загуба на време.“** Това казва Мишел Делебаре, вицепрезидент на Комитета на регионите. Той описа комитета като непреклонен в убеждението си, че териториалното сближаване не може да бъде набор от инструменти, които отстраняват проблемите, възникващи от прилагането на другите политики.

Изказващите се имаха различни идеи за това какво трябва да бъде сближаването и как да постигнем целите му, но всички се съгласиха, че дебатът е решаващ, ако и сложен и трябва да даде отговор на въпроси като: Териториално сближаване, да или не? Какво да се финансира и за кого? Интегрирани или секторни политики? Каква е ролята на управлението на много нива? Къде териториалното сближаване се вписва в другите политики? Като оприличи започването на такъв дебат с отварянето на кутията на Пандора, Ян Олбрихт, член на Комисията на Европейския парламент за регионите, даде да се разбере, че макар и спорна, темата трябва да бъде повдигната и изяснена. „Дебатът беше добър за изработване на позиция и е процес на обучение по добросъвестно управление в новите страни членки,“ казва той.

Сближаването и Общата селскостопанска политика

Половин Европа е предимно селски райони, в които живее около 20 % от населението. Централна и Източна Европа се характеризират с по-висок дял на селски области, които ще се изправят едновременно пред предизвикателствата на миграцията и модернизацията. Начинът, по който се използват селските области, се променя, техните функции, вариращи от страна членка в страна членка, често са резултат от географията или националната политика. **Едно нещо е вярно за целия ЕС, селските райони показват големи разлики в БВП на глава от населението.**

Съгласно прогнозите на Комисията, до 2014 г. ще бъдат загубени пет милиона фермерски работни места. Но от икономическа гл. точка селските райони не трябва да се считат систематично в упадък.

Пример на дискутираните въпроси:

- ОСП има териториално измерение, което не може да се отрече, особено когато се разглежда състоянието на изостаналите области, агро-екологичните мерки, ЛИ-ДЕР и различните видове продукция, които се свързват с географията.

Въпроси, които възникват: Ако това е така, трябва ли да се засили териториалното измерение на ОСП? Трябва ли ОСП да има принос към сближаването? Трябва ли политиките да се съобразят с изследванията за териториалното въздействие?

- Селските области се изправят пред множество предизвикателства, някои от които са в центъра на ОСП и политиката на сближаване. Усложненията, които изпитват страните членки, отчасти вероятно се дължат на неясно разпределение на целите и сферата на дейност между политиките на сближаване и развитие на селските райони.

Въпроси, които възникват: Трябва ли да се оценят мерките на политиката на сближаване, които имат принос за развитието на селските територии? Трябва ли да има една европейска политика, посветена единствено на проблемите на селските райони? Трябва ли да се преоцени управлението на регионалните фондове? Как може да се гарантира многосекторното и многопластовото управление?

Устойчиво развитие

Едно от главните предизвикателства пред Европа днес е внедряването на икономическа система, която комбинира конкурентноспособността, ограничението на въглеродните емисии и обезпечаването на енергия. Насърчаването на възобновяемите енергии означава значително придвижване от дребно към масово производство. Предизвикателството на политиката на сближаване е да съгласува целите на Лисабонската стратегия с нейния акцент върху ръста и работните места с тези на Гьотеборгската стратегия, която се фокусира върху устойчивото развитие.

Схемата на търговия с емисии, насърчаването на възобновяеми енергии, подобряване на енергийната ефективност и технологиите за улавяне и съхраняване на CO₂, всички те допринасят за контрола на газовите емисии. **Страните членки ясно настояват териториалните фактори на национално ниво да се разглеждат при дефинирането на целите, които се поставят пред всяка една от тях.**

Няма съмнение, че промените в климата и влиянието, което те имат, ще се различават от регион в регион и възможността на териториите да се справят ще се определят от тяхната география и стратегическия и исторически избори по отношение на пространственото планиране, енергийни политики и икономическо развитие.

Въпросите, които възникват:

- Защо разнообразието и потенциалът на териториите трябва да се разглеждат като важни условия в борбата с промените в климата?
- Решаваща ли е намесата на държавните власти на общностно, национално и местно ниво в борбата с промените в климата?
- До каква степен успехът на териториалните стратегии за устойчиво развитие зависи от интегрирането на Гьотеборгската и Лисабонската стратегии?

Териториално сближаване и управление

Панорама присъства на семинара за управлението, където един от ключовите въпроси за изясняване беше трудността да се определи понятието територия: административна територия като единица на управление или самата земя? Ако това е самата земя, трябва ли да включим и хората, които живеят на нея или не? И управление също има различни значения в различните страни членки, „Защо няма университетски курсове по управление?“ пита Жан Мари Бюпи, френски член на Европейския парламент.

Беше обсъдено сътрудничеството, както между различните нива на управление, така и между териториите. Според Бюпи, управлението е най-добро когато ангажира и институционалното управление, което е задължително управление, основано на партньорство, включващо неправителствени организации, което е извън изискванията на администрацията в отговор на нуждите на гражданите. „Този вид сътрудничество може да открие обекта, да диагностицира проблема, да приеме план за действие и да осъществи действията“ казва той, като добавя, че основната трудност не са необходимите средства, а човешката природа: „**трябва да накараме хората да разберат, че споделянето на силата не е заплаха.**“

Осъзнатата заплаха, че граничните региони ще установят сътрудничество, интерактивни групи, задържа някои от страните членки. Но конференцията чу как трансграничното

сътрудничество между регионите, под формата на Европейската група за териториално сътрудничество (EGTC), може да извърви дълъг път за реализирането на общи цели. Петер Утварди, директор на една от първите Европейски групи за териториално сътрудничество на ЕС Истер Гранум, обясни, че регионите, включени в Унгария и Словакия са уловили шанса да формират Европейска група за териториално сътрудничество, „Липсата на общи институции задържаеше развитието на региона.“ Техният консултативен борд се състои от представители на трите на—големи компании, които са ключовите работодатели в областта, три индустриални камари и четирима члена на регионалния парламент на НПО. Сътрудничеството обхваща логистика, телевизионно и радио предаване, индустрия, здравеопазване, за които са създали регионална система, и туризъм, с тематични маршрути, които преминават през регионите.

Говорейки за Стратегията на ЕС за Балтийско море, **Колин Улф, ръководител по териториално сътрудничество в Главна дирекция REGIO**, обобщава разбиранията на този етап: „**Сближаването означава преодоляване а не разстояние, разделяне и неравенство.**“

Въпросите, които възникват:

- Трябва ли да има Съвет на министрите за териториално развитие на европейско ниво?
- Как трябва да се насърчава съгласуване на политиките на ЕС с териториално въздействие да подкрепят устойчивото развитие на национално и регионално ниво?
- Как може да се засили трансевропейското сътрудничество за улесняване на взаимодействието и териториална интеграция?

Как териториалното сближаване се вписва в Лисабонския процес

Четвъртият доклад по сближаването показва, че съществува растящ риск от териториален дисбаланс, възникващ от концентрацията на ръст, иновации и производителност в по-динамичните региони на Съюза. Това подчертава необходимостта от разглеждане на начина по който Лисабонската въздейства върху различните територии и техния потенциал да се възползват от стратегията.

Всички се съгласиха, че е необходимо повече познаване на териториалното разнообразие и по-близък поглед на

мащаба, с който се измерват териториите и се дефинират целите и приложението на Лисабонската стратегия.

Териториалното сътрудничество ускорява проникването и предаването на добри практики и политиката на сближаване, като цяло, с нейните цели и инструменти, значително подкрепя Лисабонската стратегия.

Въпросите, които възникват:

- Ако балансираното разпределение на икономическа дейност е същността на икономическото, социалното и териториално сближаване, каква е ролята на държавните власти да гарантират, че възможностите да се използва потенциала на всички европейски територии са изцяло оползотворени?
- Може ли териториалното сближаване да помогне на ЕС да постигне целите си за ръст и работни места?
- Какви иновативни политики трябва да се въведат с цел предотвратяване технологичното разделяне между териториите с потенциал и тези, които са по-изостанали?
- Мислите ли, че индивидуално разработени регионални иновативни стратегии, основаващи се на специални анализи на силните и слаби страни и местни партньорства, трябва да станат стандарт за Регионалната политика?

А сега накъде?

Заклучителната сесия изследваше повече въпроси, отколкото отговори, като повдигна повече проблеми, отколкото решения, но въпросите бяха целенасочени и проблемите по-добре дефинирани. Въвеждащият коментар на Генералния директор на REGIO, Катерина Матернова, че „концепцията за **териториалното сближаване е трудна за разбиране, но се изпълва с все повече значение**“, **изглежда се потвърждава**.

Въпреки че Лисабонският договор, в който е заложена идеята за териториално сближаване, не е ратифициран, конференцията изясни, че темата е силно коментирана, като не липсват мнения и без недостиг на мнения и опасения: колко дълбоко ще навлезе териториалното сътрудничество в правомощията на страните членки? Ако териториалното сближаване и оценяването на индивидуалните характеристики на териториите трябва да се вземат под внимание в планирането на всяка политика на всяко ниво, как ще стане това на практика? „базирана на място“, „по-добри индикатори“, „по-близък поглед към картата“, „фондовете да не се разглеждат като пакет за първа помощ“, „сътрудничество и конкуренция ръка за ръка“: Няма съмнение, че темата ще бъде в центъра на още много дебати и Зелената книга на комисията и последващите обществени консултации са навременни.

Границите не са препятствие за Териториалното Сближаване.

Така че, къде сме сега? Спорейки, че сега не е време за формулиране на насоки и правила, Андреас Фалуди, професор по системи за териториална политика в Техническия университет Делфт, настоява за продължаване на „прагматично политическо планиране“ с оценяване, което се прави от транснационални и суб-национални експертни групи и решителното изпълнение на политиките на сближаване на всички нива.

Дефинирането на понятието „територия“ е сложно: думата, от една страна, се свързва с идеята за националните държави, държавите не са държави без територия – от друга, териториите сега се обединяват като продукт на човешката воля, „съществува конфликт между тези две понятия“ обяснява Фалуди, като добавя, че за страните членки е много трудно да предадат компетенциите си на транснационални групи.

Докато за страните членки е трудно да повярват, че сътрудничеството между регионите може да подобри конкурентноспособността и живота на хората в тях, за тези политици, които вече са убедени, проблемът по-скоро е как да се оцени въздействието, които те имат на място. Най-често използваният показател, БВП, не е може да опише ситуацията достатъчно подробно. Както обясни Матернова, показателите могат да имат нормативни и дескриптивни функции; в първата категория, БВП е и ще остане сигурен, поради своята точност; във втората категория, Комисията работи с Евростат, за да подобри разбирането за динамиката.

Каквото и да постигнат, няма да задоволи всички, „Показателите са истински проблем, защото всяка страна членка се опитва да разбере какво стои зад тях“ казва Фалуди.

Както обяснява Комисар Хюбнер: „Виждате един вътрешен пазар, структуриран за конкурентност и стабилна, макроикономическа рамка за еврозоната. А след това имате и политиката на сближаване, която представлява социално-икономическа хармония и желана солидарност. **Ние се нуждаем от политика на сближаване, която да отговаря на нуждите на всички общества, територии и региони. Една валута, един пазар, една политика на сближаване.**“

Кредитната криза хвърля своята сянка

Въпреки че, когато се планираше конференцията, никой не си представяше хаосът на финансовите пазари може да постави в рисковата ситуация хиляди иновативни проекти в цяла Европа, заедно с драматично влияние върху работните места и бизнеса.

Майкъл Ралф, говорител на Владимир Спидла, Комисар на Дирекция по заетостта, социалната политика и равните възможности даде гласност на страха, че кризата може да постави под съмнение това, което е постигнато по Лисабонската стратегия. „Социалните фондове могат и трябва да се използват за стимулиране на нашите работници и компании - това е особено важно за бъдещия ръст на икономиката. **Трябва винаги да помним, че най-слабите са най-силно засегнати от рецесията.**“

Заплахата от порочен кръг беше посочена от Алън Русет, президент на Асоциацията на френските региони на пресконференцията преди откриването. Той призова за краткосрочно финансиране за бизнеса и изследователските институти в ЕС през следващите една две години. „Що се отнася до настоящето, въздействието и продължителността на финансовата криза трябва да се минимизира. Рискваме като отлагаме инвестиционното кредитиране, тъй като работата по иновациите се забавя поради спиране на кредитите.“ Той се бои, че ако общественото доверие не е значително, банките няма да се включат.

Делегатите на комисията увериха конференцията, че се провеждат финансови мерки, които да улеснят ситуацията за страните членки.

А мнението от залата?

„Това е една много добре организирана и интересна конференция с динамичен принос от всички лектори. Въпреки че, ключовите проблеми сега са по-ясни, беше интересно да чуем мнението на тези, които не са съгласни с концепцията на сближаването и неговото териториално измерение. Ще бъде интересно да направим дебата още по-активен.“

Конча Хатива Севила – работи в областта на регионалната политика в Главна дирекция по икономиката на провинциалното правителство на Валенсия.

Какво означава за вас територия?

IT
Territorio – управлявана земя с граници

DE
Territorio – управлявана земя с граници

FI
Aalue – площ

FR
Territoire – земя и хората върху нея

EN
Territory – земя, която някой притежава
Terrain – участък земя с отчитане на физическите ѝ характеристики

EL
Έδαφος – почва, участък земя, площ

REGIO дневен ред

Дати	Събитие	Място
5-6 февруари 2009 г.	Конференция на заинтересованите страни Стратегия на ЕС за региона на Балтийско море http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/events_en.htm	Рощок, (DE)
9-13 февруари	Главен директорат по енергия и транспорт на Европейската комисия, европейските институции и основните участници, загрижени за устойчивата енергия поставят заедно третото издание на Седмица на устойчивото развитие на ЕС (EUSEW) http://www.fedarene.org/events/Fedarene_events/Eusew_2009/Eusew2009_events.htm	Брюксел и други градове в Европа
Края на февруари	Завършва периодът на обществени консултации по Зелената книга за бъдещето на териториалното сближаване – публикуване на анализ на резултатите от консултациите в края на пролетта	
21-24 юни	Конференция на ISPIM – Бъдещето на иновациите, организирана от ISPIM, домакин Австрийската федерална стопанска камара и финансирана от DANUBE – Европейски програми за обучение, научни изследвания и технологии и фирма Ratio Strategy & Innovation Consulting http://conference.ispim.org/	Виена (AU)
25-29 август	49-ти годишен конгрес на Асоциация за европейска регионална наука http://www.ersa.org/spip.php?rubrique2	Лодз, (PL)

Нека вашият глас да се чуе

Консултативният процес за Зелената книга по териториално сближаване ще приключи в края на февруари и Комисията е силно заинтересована да чуе какво е вашето мнение по тази тема.

Уебсайтът, посветен на консултативния процес, който предлага текста на Зелената книга и ви дава възможност да изразите своето мнение, се намира на следния линк.

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_bg.htm

За повече информация как да подадете своя отговор, с кого да се свържете за повече информация и основни документи, можете да погледнете на:

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/consultation_bg.htm

Получените мнения ще бъдат публикувани в интернет. Важно е да прочетете специалната декларация за защита на личните данни, за да разберете как ще се работи с вашите лични данни и предоставени мнения.

REGIO и мрежи

Бъдещето на региона на Балтийско море

Комисията ви кани да коментирате и да дадете своя принос към проекта за стратегия за региона на Балтийско море чрез сайта на стратегиите. Периодът на обществена консултация, започнал в началото на ноември и продължил до края на 2008 год. и коментарите ще бъдат публикувани в интернет. Стратегията има за цел да направи региона екологично стабилен, проспериращ, достъпен, привлекателен, сигурен и стабилен. Консултативният документ поставя въпрос как трябва да се насочва финансирането, как да се балансират нуждите на околната среда с развитието и ръста на региона и как да се организира по-рационално използването на морето. Решаването на тези и други възникнали въпроси, изисква възможно най-широко участие – областта е уникално сложна. Заинтересованите страни включват осем страни членки, Норвегия и част от Руската федерация. Очакваме вашите идеи. Стратегията ще бъде финализирана и представена като съобщение пред Съвета през юни 2009 г. В същото време изпълнителните органи на програмите на политиката на сближаване на ЕС ще се срещнат в Швеция, за да свържат действията, заложи в стратегията с наличното финансиране от политиката на сближаване. Едно от следващите издания на списание Панорама ще бъде посветено изцяло на региона на Балтийско море.

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/baltic/consultation_en.htm

Годишник на Евростат

Обзор на последните данни за икономическата, социална и демографска динамика в 271 региона на 27 страни членки на ЕС, както и регионите на трите страни кандидатки (Хърватска, Бившата югославска република Македония и Турция) и четирите страни от ЕФТА (Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария, можете да намерите в изданието за 2008 на регионалния алманах на Евростат. Годишникът на статистическия офис на Европейската комисия съдържа обширен набор от данни от различни области на статистиката и включва глави за население, градска статистика, пазар на труда, транспорт, туризъм, наука, технология и иновации, здравеопазване, селскостопанство, цена на труда и производителност по сектори.

<http://ec.europa.eu/eurostat>

Създаване на мрежи за резултатите от конференцията и Regiostars 2009 г.

Под заглавие „Създаване на мрежи за резултати“ Главна дирекция за регионална политика на Европейската комисия и други служби на Комисията ще проведат ежегодната конференция на инициативата „Региони за икономически промени“ на 16 и 17 февруари 2009 г. в сътрудничество с Комитета на регионите. Целта на конференцията е да даде възможност на повече от 500 участници, в рамките на девет семинара, да установят връзки и да обменят добри практики за изпълнение на Лисабонската стратегия за ръст и работни места на регионално ниво. Чрез обсъждане на европейската регионална политика и нейните инструменти, регионите се учат един от друг и привеждат в действие примерите на добри практики и управление посредством основните политики и програми. Регистрацията е отворена от началото на декември на уебсайта на Info regio.

Вечерта на 16-ти февруари, Европейският комисар по регионална политика Данута Хюбнер ще представи наградите „RegioStars“ 2009 г. на печелившите регионални проекти с цел разпространение на добри практики в европейското регионално развитие.

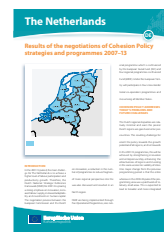
http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

Работа за регионите – Европейската регионална политика 2007-13 г.

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/working2008/work_bg.pdf
Особеностите на европейската регионална политика.
Налична на 22 езика.

Политиката на сближаване 2007-13 г. Справочници по страни

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/info_bg.htm
Преглед на националните инвестиционни приоритети, разпределение на средствата и очаквано въздействие на политиката на

сближаване в 27-те страни членки. Налична на английски, френски и немски и езиците на страните членки.

Пети междинен доклад за икономическото и социално сближаване Растеж в регионите, растеж в Европа

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/interim5/com_2008_371_bg.pdf
Налична на 22 езика.

Политиката на сближаване 2007-13 г. Коментари и официални текстове

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_bg.pdf
Налична на 22 езика.

Пълният текст на законите на ЕС, предложенията и официалните документи можете да намерите на <http://eur-lex.europa.eu/bg/index.htm>

Онлайн

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/recovery/

Финансова криза – отговорът на европейската политика на сближаване. Да открием как политиката на сближаване допринася за плана за възстановяване на Европейската комисия, консултирайте се в новия раздел на уебсайта на Inforegio. На 26 ноември, в отговор на продължаващата икономическа криза и процесите на забавяне на ръста на европейската икономика, Европейската комисия представи мащабен план за възстановяване на Европа. Европейската политика на сближаване има значителен принос в този план. Редица мерки, законодателни и незаконодателни, са приети за ускоряване на изпълнението на проекти на място и за инжектиране на доверие и динамизъм в европейската икономика.

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/regions2020/index_en.htm

РЕГИОНИ 2020:

Докладът на Комисията за бъдещите предизвикателства е вече on-line

Нов доклад, „Региони 2020“, подготвен от Главна дирекция Регионална политика на Европейската комисия, предоставя първият обширен анализ на вероятното въздействие на четири от най-големите предизвикателства пред Европа: глобализация, демографски промени, промени в климата и енергийни източници. Като използва набор от показатели, докладът очертава степента на чувствителност на европейските региони към тези предизвикателства, и изследва потенциалните различия, които могат да възникнат в ЕС. Фактите ще допълнят процеса на отразяване на бъдещето на европейската политика на сближаване.

<http://www.interreg4c.eu/>

INTERREG IVC формира част от целите на европейското териториално сътрудничество и има за цел да комбинира регионите с опит и тези, които се нуждаят от експертиза, като улеснява обмена на знания и добри практики. Сайтът предлага покани за проектни предложения, пакети с документи за кандидатстване за финансиране и информация за най-близките контактни точки.

<http://lisbon.cor.europa.eu/lisbon-monitoring-platform.html>

Лисабонската платформа за мониторинг е раздел в уебсайта на Комисията за регионите, който изучава връзката между политиката на сближаване и целите на ръста и работните места, заложи в Лисабонската стратегия. Това е набор от цели, които включват идентифициране на пречките пред местните власти при прилагане на стратегията и помощ за намиране на реалистични решения, и предоставя на местните и регионални власти доказателствена база в националните дебати и контролира приноса на правителствата на регионално и местно ниво в националните програми за реформи по проблемите на ръста и работните места. Сайтът предлага преди всичко анализ и насоки.

Обществените консултации се нуждаят от вашите идеи

Този проблем е предложен за анализ в Зелената книга на Комисията за бъдещето на териториалното сближаване. Ако нямате време да прочетете публикацията, погледнете уебсайта, където можете да прочетете статията и да споделите своето мнение в периода на обществени консултации. Моля отбележете, че консултациите приключват в края на февруари, така че, ако имате идеи, надежди или опасения, сега имате възможност да ги изразите.

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_bg.htm

За контакти

Raphaël Goulet
Avenue de Tervuren 41, B-1040 Brussels
Fax (32-2) 29-66003
E-mail: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

ISSN 1830-9321

© European Communities, 2008
Възпроизвеждането е позволено при условие,
че се цитира източника.

Печатано в Белгия

ОФИС ЗА ОФИЦИАЛНИ ПУБЛИКАЦИИ
НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
L-2985 Люксембург

Служба за публикации
Publications.europa.eu